

**Løyve etter forureiningslova for
Nissedal kommune
til utslepp av kommunalt avlaupsvatn frå Nissedal tettbebyggelse**

Løyvet er gitt i medhald av forureiningslova § 11, jf. forureiningsforskrifta § 14-4. Vilkåra er satt i medhald av forureiningslova §§ 16, 22 og 40.

Løyvet er gitt på grunnlag av opplysningar kome fram i søknad av 12.12.2022 og 20.12.2022, og under sakshandsaminga. Opplysningar frå Vann-nett 19.4.2023 ligg til grunn for krav fastsett i medhald av vassforskrifta.

Ved endringar som kan ha følgje for utsleppa frå avlaupsanlegget, må kommunen søke om endring av løyvet.

Informasjon frå einingsregisteret

Namn på ansvarleg eining	Nissedal kommune, Eining for teknisk drift
Organisasjonsnummer	974 641 070
Postadresse	Treungenvegen 398, 3855 Treungen

Informasjon om verksemda frå Statsforvaltaren sin database

Tettbebyggelse	Nissedal tettbebyggelse
Anleggsnamn	Langmoen reinseanlegg
Plassering for reinseanlegget	Haugsjåsund, 3855 Treungen, gbnr. 45/195
Koordinatar for reinseanlegget	UTM sone 32, øst: 472911, nord: 6532122
Anleggsaktivitet	Avlaupsnett og -reinsing
Kommune	Nissedal kommune
Fylke	Vestfold og Telemark
NACE-kode og bransje	37.00 Oppsamling og handsaming av avlaupsvatn

Løyvenummer: 2023.0450.T	Anleggsnummer: 3822.0030.01	Arkivreferanse: 2020/11937
Løyve første gong gitt: 9.8.2023	Løyve sist revidert i medhald av fl. § 18 tredje ledd:	Løyve sist endra:
Siv Hege Grøvo fagsjef forureining	Ailin Gundersen Aarnes senioringeniør	

Løyvet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringar av	Punkt	Forklaring

Innhald

1	Løyvet omfattar	5
2	Generelle vilkår	5
2.1	Utsleppsavgrensingar	5
2.2	Plikt til å overhalde grenseverdiar.....	6
2.3	Plikt til å redusere forureining så langt som mogleg.....	6
2.4	Plikt til førebyggjande vedlikehald	6
2.5	Tiltaksplikt ved auka fare for forureining	6
2.6	Plikt til internkontroll	6
2.6.1	Krav om miljørisikovurdering.....	7
2.7	Krav om langsiktig planlegging	7
2.8	Nedlegging, ombygging og overføring av avlaupsvatn til andre anlegg.....	8
3	Utslepp til vatn	8
3.1	Krav til avlaupsnett	8
3.1.1	Krav til oppsamling av kommunalt avlaupsvatn.....	8
3.1.2	Krav om fornying av avlaupsnett	8
3.1.3	Krav til kontroll med overvatn og anna framandvatn	9
3.1.4	Krav om å redusere overlaupsutslepp	9
3.1.5	Krav til verknadsgrad på avlaupsnett	10
3.2	Krav til reinsing av avlaupsvatn	10
3.2.1	Generelt	10
3.2.2	Reinsekrav og dokumentasjonskrav.....	10
3.2.3	Utsleppspunkt og overlaupspunkt ved avlaupsreinseanlegget	11
3.2.4	Påselepp	11
4	Utslepp til luft	12
4.1	Generelt	12
4.2	Lukt frå punktkjelder.....	12
4.3	Utslepp av klimagassar	12
5	Avfall og avlaupsslam	12
5.1	Generelle krav til avfall	12
5.2	Handtering av avlaupsslam	13
6	Akutt forureining - førebyggjande tiltak, varsling og beredskap	13
6.1	Førebyggjande tiltak.....	13
6.2	Beredskapsanalyse	13
6.3	Beredkapsplan	13
6.4	Beredskapsetablering.....	14
6.5	Øving av beredskap	14
6.6	Varsling av akutt forureining	14
7	Utsleppskontroll, vassovervaking og rapportering.....	14
7.1	Program for utsleppskontroll	14
7.2	Vassovervaking.....	15
7.2.1	Utforming av overvakingsprogram	15
7.2.2	Antal år mellom kvar undersøking	16

7.2.3	Rapportering	16
7.2.4	Registrering i Vannmiljø.....	16
8	Energi	16
8.1	Energistyringssystem.....	16
8.2	Utnytting av overskotsenergi	16
9	Substitusjon av kjemikalier	17
10	Krav til rapportering.....	17
10.1	Årleg eigenkontrollrapportering.....	17
10.2	Årlege vurderingar av driftshøva.....	17
11	Tilsyn.....	18
	Vedlegg 1. Utalte, sentrale omgrep nytta i løyvet	19

1 Løyvet omfattar

Løyvet gjeld all oppsamling, transport, handsaming og utslepp av avlaupsvatn frå Nissedal tettbebyggelse¹ i Nissedal kommune på **inntil 22 333 BOF₅ personekvivalentar (pe)** i maksveke.

Kommunen skal til ein kvar tid ha oppdatert dokumentasjon på utbreiinga (areal) og utsleppsstorleiken til tettbebyggelsen (pe utrekna BOF₅ etter NS 9426²). Ved utbygging av infrastruktur i kommunen eller vesentleg utviding av verksemda, som medfører auka utslepp frå tettbebyggelsen, skal de oppdatere den geografiske utbreiinga og utsleppstorleiken til tettbebyggelsen.

Det potensielle utsleppet frå kommunen utrekna 12.12.2022 etter Norsk Standard NS 9426 er lagt til grunn ved fastsetting av krava i løyvet. Kommunen plikter å sørge for at det til ein kvar tid er samsvar mellom reinsekapasitet og storleiken på potensielt utslepp (BOF₅ pe) av avlaupsvatn i maksveke frå tettbebyggelsen.

Løyvet omfattar avlaupsreinseanlegg i tabell 1 og utsleppspunkt slik dei er lista opp i vilkår 3.2.3.

Tabell 1					
Avlaupsreinseanlegg innanfor kommunens del av tettbebyggelsen					
Namn på avlaupsreinseanlegg	Berekna tilført belastning i maksveke i 2022 BOF ₅ (pe)	Dimensjonerande kapasitet BOF ₅ (pe)	Hydraulisk kapasitet m ³ /time	Reinseprosess	Dato for vedtatt endring
Langmoen	14 235	22 333	115	Biologisk/kjemisk MBBR	Planlagt oppstart 2025

Samarbeid mellom kommunar innanfor same tettbebyggelse om handtering av avlaupsvatn, skal formaliserast gjennom privatrettslege avtaler.

Avlaupsslam skal de levere til lovleg anlegg for biologisk avfallshandsaming.

2 Generelle vilkår

2.1 Utsleppsavgrensingar

Utsleppskomponentar frå verksemda som er vurdert å gi størst organisk belastning og som kan påverke eutrofisituasjonen i resipienten, er uttrykkeleg regulert i vilkår 3 til 5. Utslepp som ikkje er

¹ Tettbebyggelse: angitt i forureiningsforskrifta §11-3, bokstav k.

² Norsk Standard for å bestemme antal personekvivalentar (pe) når ein utarbeider utsleppsløyve for avlaupsvatn.

uttrykkeleg regulert på denne måten, er òg omfatta av løyvet dersom opplysningar om slike utslepp kom fram under sakshandsaminga eller var kjent då vedtaket ble treft.

2.2 Plikt til å overhalde grenseverdiar

De skal overhalde alle grenseverdiar innanfor dei fastsette midlingstider, og innanfor dei rammer som følgjer av forureiningsforskrifta § 14-13. Variasjonar i utsleppa innanfor dei fastsette midlingstidene, skal ikkje avvike frå kva som følgjer av normal drift, i ein slik grad at dei kan føre til auka skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forureining så langt som mogleg

All forureining frå det totale avlaupssystemet, medrekna utslepp til luft og vatn, og dessutan støy og avfall, er isolert sett uønskte. Sjølv om utsleppa blir heldt innanfor fastsette utsleppsgrenser, plikter kommunen å redusere utslepp så langt det er mogleg utan urimelege kostnader.

Kommunen må halde seg oppdatert på ny avlaupsteknologi og bruke beste tilgjengelege teknikkar for å avgrense utslepp.

Det totale avlaupssystemet skal de drive, halde ved like og kontinuerleg fornye, slik at forventa funksjon og yting er oppheldt og stabil, trass i variasjonar i belastning og klimahøver.

2.4 Plikt til førebyggjande vedlikehald

For å halde dei ordinære utsleppa på eit lågast mogleg nivå og for å unngå utilsikta utslepp, skal kommunen sørgje for førebyggjande vedlikehald av utstyr som kan ha tyding for utsleppa. System og rutinar for vedlikehald av slikt utstyr skal vere dokumentert.

2.5 Tiltaksplikt ved auka fare for forureining

Dersom det oppstår fare for auka forureining, plikter kommunen å setje i verk dei tiltaka som er naudsynte for å eliminere eller redusere den auka faren for forureining.

Kommunen skal så snart som mogleg informere Statsforvaltaren om unormale høve som kan føre til vesentleg auka forureining eller fare for forureining. Akutt forureining skal de varsle i samsvar med vilkår 6.6.

2.6 Plikt til internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for avlaupsverksemda i samsvar med gjeldande forskrift om dette³. Internkontrollen skal sikre og dokumentere at verksemda overheld krav i løyvet, forureiningslova, produktkontrollova⁴ og relevante forskrifter til desse lovene. Kommunen plikter å halde internkontrollen oppdatert.

³ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerheitsarbeid i verksemdar (internkontrollforskrifta) av 06.12.1996, nr. 1127

⁴ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Kommunen plikter til ei kvar tid å ha oversikt over alle høva som kan medføre forureining, og å kunne gjere greie for risikohøva. Vilkår 2.6.1 skildrar konkrete krav til innhaldet i ei miljørisikovurdering, både med omsyn til akutt forureining og risiko for anna ulovleg forureining.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Kommunen skal ha ei oppdatert skriftleg, klimatilpassa miljørisikovurdering av det totale avlaupssystemet som løyvet omfattar. Det skal innan 1.6.2024 liggje føre ein skriftleg rutine for gjennomføring av miljørisikovurderingar og kriterium for oppdatering av risikovurderingane.

Miljørisikovurderinga skal som eit minimum omfatte:

- påslepp etter kapittel 15 og 15 A
- kritiske punkt på leidningsanlegget
- kritiske punkt på avlaupsreinseanlegget
- utslepp til sårbar resipient
- utslepp av farlege stoff
- område med moglege brukarkonfliktar
- korleis det totale avlaupssystemet blir påverka av klimaendringar
- vurdering av miljømåla etter vassforskrifta §§ 4 til 6

Miljørisikovurderinga skal angi risiko, og risikoreduserande tiltak i prioritert rekkjefølgje. Ut ifrå resultata og fastsette akseptable risikonivå, skal kommunen planleggje og gjennomføre naudsynte tiltak for å overhalde akseptabelt risikonivå. De skal vurdere både konsekvensreduserande og sannsynreduserande tiltak, og de skal prioritere å løyse tiltak med høgast miljøgevinst først. Kvart tiltak skal vere knyta til ei ansvarleg rolle/stilling, og de skal ha ein tidfesta plan for gjennomføring av dei konkrete tiltaka dei neste 5 åra.

Kommunen skal årleg vurdere korleis tiltaka blei følgt opp føregåande år, identifisere behovet for nye tiltak og eventuelt endre prioriteringsrekkefølga på grunn av endra miljørisiko. Vurderinga skal vere skriftleg, og ei kortfatta oppsummering skal vere med i den årlege eigenkontrollrapporten frå kommunen.

Miljørisikovurderinga skal vere ein viktig del av grunnlaget for den overordna avlaupsplanen (heilskapleg handlingsplan, vilkår 2.7) og beredskapsplanen (vilkår 6.3).

2.7 Krav om langsiktig planlegging

Kommunen skal utarbeide ein heilskapleg handlingsplan for avlaupsområdet (temaplan avlaup, hovudplan avlaup eller liknande) innan 1.1.2025.

I handlingsplanen skal kommunen identifisere behovet for vedlikehald, fornying og utbygging av leidningsnett, pumpestasjonar og reinseanlegg for kommunalt avlaupsvatn på kort og lang sikt. Kommunen plikter å setje av tilstrekkeleg med økonomiske ressursar og personressursar, slik at de kan identifiserte behov for tiltak og gjennomføre andre krav i løyvet planmessig og over tid. Dette skal gå fram av handlingsplanen.

I handlingsplanen skal kommunen sjå tiltak, mål og prioriteringar i samanheng med anna planlegging i kommunen.

Handlingsplanen skal resultere i konkrete tiltaksplanar og gjennomføring av tiltak.

2.8 Nedlegging, ombygging og overføring av avlaupsvatn til andre anlegg

Om avlaupsreinseanlegg blir planlagt lagt ned eller stansa for ein periode ved ombygging eller utbetring, skal kommunen gjere det som er naudsynt for å motverke fare for forureining. Aktivitetar som kan føre med seg fare for forureining må de avklare med Statsforvaltaren. Søknad om mellombels unntak frå gjeldande reinsekraft må de sende Statsforvaltaren i god tid, jf. forureiningsforskrifta § 14-6.

Dersom de skal skifte ut utstyr i verksemda som gjer det teknisk mogleg å motverke forureiningar på ein vesentleg betre måte enn då løyvet blei gitt, skal de sende melding til Statsforvaltaren på førehand. All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifrå ei samla vurdering av noverande og framtidig bruk av miljøet og av økonomiske høve, gir dei beste resultat, jf. forureiningsforskrifta § 2.

Ved varig nedlegging av avlaupsreinseanlegget skal de sende nedleggingsplan til Statsforvaltaren i god tid på førehand. Kommunen skal sørge for opprydding av utstyr og avfall. Farleg avfall skal de handtere i samsvar med avfallsforskrifta kap. 11. Dei tiltak som blir gjort for å rydde opp, skal de rapportere til Statsforvaltaren innan 3 månader etter nedlegging eller stans. Rapporten skal òg innehalde dokumentasjon på disponering av kjemikalierestar og ubrukne kjemikalium og namn på eventuell(e) kjøpar(ar). Ved nedlegging av avlaupsreinseanlegget skal kommunen sørge for at driftsstanden blir satt i miljømessig tilfredsstillande stand igjen.

3 Utslepp til vatn

3.1 Krav til avlaupsnett

De skal utarbeide tiltaksplanar for avlaupsnett innan 1.1.2025, jf. vilkår 3.1.1 – 3.1.5.

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avlaupsvatn

Kommunen skal utarbeide ein tiltaksplan for trinnvis auka tilknytning av eksisterande bygningar der tilknytingsgraden er lågare enn 98 %. Tiltaksplanen for trinnvis tilknytning skal forankrast i kommunens heilskaplege handlingsplan for avlaupsområdet, jf. vilkår 2.7.

3.1.2 Krav om fornying av avlaupsnett

Kommunen skal utarbeide ein tiltaksplan for fornying av avlaupsnett med kummar, pumpestasjonar mv. Tiltaksplanen skal identifisere det årlege behovet for fornying av spillvassførande leidningsnett og kriteria som er lagt til grunn for fornyingsbehovet. Tiltaksplanen for fornying av avlaupsnett skal minst omfatte dei neste 5 åra, og skal forankrast i heilskapleg handlingsplan for avlaup, jf. vilkår 2.7.

Kommunen skal ha dokumentert oversikt over leidningsnett. De skal oppdatere oversikten kontinuerleg etter kvart som de fornyar leidningsnett.

3.1.3 Krav til kontroll med overvatn og anna framandvatn

Kommunen skal lage ein tiltaksplan for å redusere mengda framandvatn som blir tilført det kommunale leidningsnett. Planen skal greie ut om konkrete tiltak.

Tiltaksplanen for kontroll med overvatn og anna framandvatn skal forankrast i heilskapleg handlingsplan for avlaup, jf. vilkår 2.7.

I områder der det separate overvassnett mottar forureina overvatn, skal de vurdere og dokumentere behovet for reinsing, og de skal gjennomføre naudsynte tiltak.

Utslepp av sanitært avlaupsvatn via overvassnett er ikkje tillat.

3.1.4 Krav om å redusere overlaupsutslepp

Kommunen skal ha oversikt over alle overlaupsutslepp frå heile avlaupssystemet. Overlaupsutslepp skal ikkje føre til forsøpling.

De skal registrere driftstid for alle overlaupshendingar. Alle overlaupspunkt med utslepp av miljømessig følgje skal i tillegg ha mengdemålar, slik at de kan rapportere volum avlaupsvatn og rekne dykk fram til mengde totalfosfor. Utsleppsmengda frå mindre overlaupshendingar kan reknast ut, dersom ei miljørisikovurdering dokumenterer at overlaupsutsleppet har mindre miljømessige følgjer. Registreringar, målingar, utrekningar og vurderingar skal inngå i årsrapporteringa, jf. vilkår 10.

Det er ikkje tillat å etablere punkt for driftsoverlaup på spillvassførande leidning.

Tiltaksplan for å redusere overlaupsutslepp skal forankrast i heilskapleg handlingsplan for avlaup, jf. vilkår 2.7.

Kommunen skal ha eit overvakings- og beredskapssystem som sikrar at utslepp frå naudoverlaup straks blir oppdaga, og blir utbetra så raskt som mogleg, og seinast innan 24 timer. Rutinar for dette skal gå fram av internkontrollen og beredskapsplanen. Alle utslepp frå naudoverlaup skal de registrere særskilt, de skal rekne ut tid og utsleppsmengder, og de skal handtere hendinga som avvik.

Utslepp av ureinsa avlaupsvatn skal de unngå så langt det er mogleg. Ved planlagt stans i pumpestasjonar skal de vurdere miljømessige følgjer for dei aktuelle resipientane. Ved risiko for utslepp med miljømessig følgje, skal kommunen vurdere om det er behov for midlertidig løyve frå Statsforvaltaren, eller om det er tilstrekkeleg å varsle hendinga i god tid. I tilfelle der utsleppa ikkje er til å unngå, skal de setje i verk naudsynte avbøtande tiltak for å avgrense forureining frå utsleppa.

3.1.5 Krav til verknadsgrad på avlaupsnett

Kommunen skal kontinuerleg gjennomføre planlagde tiltak for å redusere lekkasjar av ureinsa avlaupsvatn frå leidningsnett.

Det skal liggje føre skriftleg informasjon om verknadsgraden på avlaupsnett. Målte verdiar for overlaup eller utrekna verdiar for mindre omfattande overlaupsutslepp og lekkasjar skal liggje til grunn.

Utslepp på grunn av feil ved leidningsnett, stans i pumpestasjonar og liknande skal ikkje redusere verknadsgraden i avlaupsnett med meir enn 5 % over året fram til 31. desember 2025, og deretter maksimalt 3 % over året, basert på berekna mengde fosfor.

Kommunen skal lage ein tiltaksplan for å redusere lekkasjar av ureinsa vatn frå leidningsnett, og for å sikre kontinuerleg gjennomføring av tiltaka. Tiltaksplanen for auking av verknadsgrad skal forankrast i heilskapleg handlingsplan for avlaup, jf. vilkår 2.7.

3.2 Krav til reinsing av avlaupsvatn

3.2.1 Generelt

Alt avlaupsvatn frå tettbebyggelsen skal bli behandla slik at reinsekrava blir oppfylt, uavhengig av dimensjonerande kapasitet og teknologi på reinseanlegga.

For å kunne møte framtidige reinsekrav eller behov for auka kapasitet, skal kommunen setje av areal til utviding av reinseanlegget.

3.2.2 Reinsekrav og dokumentasjonskrav

De skal bygge avlaupsanlegget slik at krava i forureiningsforskrifta kap. 14 og krava i dette løyvet kan overhaldast.

Reinseanlegget skal vere bygd slik at de kan ta representative prøver av det tilførte avlaupsvatnet og av det reinsa avlaupsvatnet. Den totale mengda avlaupsvatn som blir sleppt ut, inkludert overlaup, skal målast med ein maksimal usikkerheit på 10 %.

Utsleppsparameterar, grenseverdiar, minimum antal prøver og midlingstid er vist i tabell 3.2.2, og skal inngå i programmet for utsleppskontroll, jf. vilkår 7.

Dersom ein enkeltprøve overskrider reinsekravet med 100 % eller meir, skal kommunen varsle Statsforvaltaren.

Tabell 3.2.2

Utsleppsparameterar, reinsekraft og prøvetaking for Langmoen avlaupsreinseanlegg. Gjeld frå reinseanlegget er i ordinær drift.

Utsleppsparameter	Krav
Total fosfor (tot-P)	Minst 90 % reduksjon
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Minst 80 % reduksjon eller under 25 mg O ₂ /liter
Kjemisk oksygenforbruk (KOFcr)	Minst 75 % reduksjon eller under 125 mg O ₂ /liter
pH	> 5,6
Total nitrogen (tot-N)	Måling 24 gonger i året
Tungmetall	Måling skal utførast som oppgitt i forureiningsforskrifta kapittel 11, vedlegg 2

Krava til type blandprøve og frekvens for prøvetaking skal vere i tråd med krava i forureiningsforskrifta, jf. § 14-11.

3.2.3 Utsleppspunkt og overlaupspunkt ved avlaupsreinseanlegget

De skal føre reinsa avlaupsvatn i rør til infiltrasjonsbasseng der vatnet skal infiltrere i grunnen. De må tømme og halde ved like infiltrasjonsbasseng regelmessig etter fastsette rutinar.

Plassering av utsleppspunkt og overlaupspunkt ved reinseanlegget er oppgitt i tabell 3.2.3.

Tabell 3.2.3

Utsleppspunkt for Langmoen avlaupsreinseanlegg og overlaupspunkt ved avlaupsreinseanlegget

Utsleppspunkt	Koordinatar X (UTM sone 32)	Koordinatar Y (UTM sone 32)	Plassering	Resipient
Hovudutlaup, punkt angitt mellom infiltrasjonsbassenga	472911	6531987	På land	Infiltrasjon i grunnen 200 - 600 meter frå Nidelva
Naudoverlaup, punkt angitt i infiltrasjonsbassenget	472768	6531995	På land	Infiltrasjon i grunnen 300 - 500 meter frå Nidelva

3.2.4 Påslepp

Kommunen skal ha oversikt over verksemder som kan utgjere ein risiko for det kommunale avlaupssystemet, jf. forureiningsforskrifta § 15A-4, og følgje opp desse gjennom krav og tiltak.

Før de gir løyve til påslepp til det kommunale avlaupsnett i samsvar med forureiningsforskrifta § 15A-4, må de avklare at påsleppet ikkje fører til overskriding av utsleppskrav og reinsekraft satt i løyvet eller forureiningsforskrifta, eller reduserer moglegheita for å utnytte avlaupsslammet, jf. krav i gjødselvereforskrifta.

4 Utslepp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal vere ein driftsparameter for heile avlaupssystemet for å sikre at lukt frå pumpestasjonar, overlaup, kummer og luftleinretningar ikkje er til vesentleg sjenanse for naboar og brukarar av området.

Kommunen skal ha oversikt over luktkjelder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreducerande tiltak.

Før bygging av nye anlegg og komponentar som pumpestasjonar, kummer, uteareal og leidningar, må kommunen vurdere moglege luktkjelder og om nærleiken til busetnad, ferdsel eller terrenghøver kan skape luktkonfliktar.

Kommunen skal ha eit system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal vere ein del av internkontrollen.

4.2 Lukt frå punktkjelder

De skal handtere punktutslepp for avgassar slik at de kan førebygge luktulempere effektivt. Berekna luktimmisjon frå slike kjelder ved omkringliggende bustadar, sjukehus, pleieinstitusjonar, fritidsbustadar, utdanningsinstitusjonar og barnehagar mv. skal ikkje overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ som maksimal månadleg 99 prosent timefraktil.

De skal loggføre luktklagnar og lukthendingar, samt årsak og tiltak som er gjort for å redusere eller stoppe utsleppa. De skal ha ei luktrisikovurdering som de skal oppdatere dersom driftshøva blir endra.

Luktundersøking skal utarbeidast ved behov, og om Statsforvaltaren ser det som naudsynt.

4.3 Utslepp av klimagassar

De skal halde utslepp av klimagassar frå drift av det totale avlaupssystemet på eit så lågt nivå som mogleg.

5 Avfall og avlaupsslam

5.1 Generelle krav til avfall

Kommunen plikter, så langt det er mogleg, å unngå at det blir danna eigengenerert avfall. De skal avgrense innhaldet av skadelege stoff i avfallet mest mogleg.

Kommunen plikter å sørgje for at all handtering av avfall, inkludert farleg avfall, skjer i tråd med gjeldande reglar for dette, fastsett i eller i medhald av forureiningslova, medrekna avfallsforskrifta⁵.

De skal levere avfall som oppstår i verksemda, inkludert avlaupssøppel, ristgods og sand frå sandfang, til lovleg avfallsmottak. Ved bruk av biofilmberarar må de sikre at plastmedium ikkje blir spreidd til miljøet.

5.2 Handtering av avlaupsslam

Kommunen skal ha oversikt over mengder råslam oppstått på reinseanlegget og vidare handtering av slammet. Informasjon om dette skal kome fram av eigenkontrollrapporten til reinseanlegget, jf. vilkår 10.1.

De skal forbehandle avlaupsslam slik at det blir eigna for transport til behandlingsanlegg. De kan ikkje mellomagre slam på området til reinseanlegget.

6 Akutt forureining - førebyggjande tiltak, varsling og beredskap

6.1 Førebyggjande tiltak

Dersom det som følgje av unormale driftshøve eller av andre grunnar oppstår fare for auka forureining, plikter kommunen å setje i verk dei tiltak som er naudsynte for å eliminere eller redusere den auka faren for forureining.

Kommunen plikter i tillegg å ha ein plan for trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserande tiltak avdekka i miljørisikovurderinga, jf. vilkår 2.6.1.

6.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderinga skal kommunen utarbeide ein beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som står igjen etter at førebyggjande tiltak er iverksett. For kvar av hendingane som er identifisert i miljørisikovurderinga skal kommunen utarbeide og grunngi:

- organisering av beredskapen
- naudsynt beredskapsutstyr
- naudsynt mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i eit rimeleg høve til risiko for akutt forureining.

6.3 Beredskapsplan

De skal dokumentere miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, førebyggjande tiltak og beredskapsetablering i ein beredskapsplan, som ein del av internkontrollen til kommunen.

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

I beredkapsplanen skal de som eit minimum greie ut om organiseringa av den etablerte beredskapen, bemanning, innsatsutstyr og personleg utstyr, og angi innsatsplanar for dimensjonerande scenario.

De skal halde beredkapsplanen oppdatert og kunne vise han fram ved behov.

6.4 Beredskapsetablering

Basert på beredkapsplanen skal de etablere ein beredkapsorganisasjon med mannskap og naudsynt utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal vere dimensjonert for dei potensielle hendingane som er vurdert å utgjere størst miljørisiko.

6.5 Øving av beredskap

De skal utarbeide ein plan for å øve på beredskapen, og de skal gjennomføre øvingar minst ein gong per år. De skal utarbeide klare mål for øvingane, inkludert mål for responstid. Øvinga skal vere dokumentert i rapportar, med eventuelle tilrådingar om forbetringar. Korleis eventuelle tilrådingar om forbetring er følgt opp, skal vere dokumentert i internkontrollen.

6.6 Varsling av akutt forureining

De skal varsle akutt forureining eller fare for akutt forureining i samsvar med *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Kommunen skal så snart som mogeleg informere Statsforvaltaren om:

- akutt forureining på grunn av driftsstans som skuldast uhell eller langvarig straumbrot
- unormale høver som har eller kan få forureiningsmessige følgjer
- utsleppskonsentrasjon på meir enn det dobbelte av gjeldande krav for ein prøve der prøvetaking og analyse er utført i samsvar med forureiningsforskrifta §§ 14-11 og 14-12, jf. § 14-14

7 Utsleppskontroll, vassovervaking og rapportering

7.1 Program for utsleppskontroll

De skal utarbeide eit program for utsleppskontroll med analysar og målingar av relevante utsleppsparameterar og driftsparameterar for avlaupsanlegget. Programmet skal vere tilpassa anleggets storleik, og skal omfatte utslepp til vann, grunn og luft. Programmet for utsleppskontroll skal vere ein del av internkontrollen til kommunen, og skal haldast oppdatert.

Programmet for utsleppskontroll skal greie ut om dei ulike trinna i målingane og grunngi valde prøvetakingspunkt og prøvetakingsmetodikk (metodar og frekvens).

Frekvens for tredjepartskontroll og for deltaking i ringtestar, samt kva for ein usikkerheit dei ulike trinna gir, skal også gå fram av programmet.

De skal velje prøvetidspunkta slik at resultata blir mest mogleg representative for variasjonar i utsleppa gjennom heile året ved normale driftshøver. Programmet skal omfatte antatt maksveke for belastning for anlegget og periodar med overlaup. Minimum antal akkrediterte prøver skal vere i

samsvar med krava i § 14-11, men talet skal aukast der dette er naudsynt for å ivareta kravet om representative prøver. Dersom ein prøve må gå ut pga. unormale driftshøve, skal de kompensere for dette med ein ny prøve på eit seinare tidspunkt.

Prøvene skal analyserast i samsvar med krav i forureiningsforskrifta § 14-12. Laboratorium som er akkreditert for dei aktuelle analysane skal utføre desse. Norsk standard skal nyttast så langt det er mogleg. Dersom dette ikkje finnast, kan internasjonal standard eller annan metode nyttast, så lenge metoden gir representative tal for verksemda sine faktiske utslepp.

7.2 Vassovervaking

Kommunen skal sørge for overvaking av moglege miljøeffektar av utslepp frå avlaupsanlegget (reinseanlegg og overlaupspunkta) til vassførekomstar som kan bli påverka, i samsvar med eit overvakingsprogram.

Overvakinga av grunnvatn skal omfatte dei av parametrane i vassforskrifta vedlegg IX som kan finnast att i utlaupsvatnet frå reinseanlegget, og de skal måle i brunnar for grunnvatn som er plassert føremålstenleg for å fange opp utsleppa til grunnvatnet og bakgrunnsverdiar.

Overvakinga av overflatevatn skal de gjennomføre i tråd med føresegnene for tiltaksorientert overvaking, jf. vassforskrifta vedlegg V, punkt 1.3.2, og ho skal vere risikobasert. De skal følge prinsippa i Miljødirektoratets *Eksempelsamling for tiltaksorientert overvåking* M-997 | 2018, og klassifiseringa skal de gjere etter Miljødirektoratets rettleiar 02:2018 *Klassifisering av miljøtilstand i vann*, eventuelt nyare versjonar av desse.

Programmet skal de leggje fram for Statsforvaltaren for eventuelle merknadar innan 1.1.2024. De må setje i gong overvakinga slik at de kan sende fullstendig overvakingsrapport for føregående år til Statsforvaltaren innan 1.3.2025.

7.2.1 Utforming av overvakingsprogram

Uavhengig vassfagleg ekspertise skal utarbeide og gjennomføre overvakingsprogrammet, og programmet skal inkludere undersøkingar i hovudutlaup og ved overlaupspunktar som kan ha miljømessige følgjer. Prøvetakingpunkta, prøvetakingfrekvens, samt korleis og i kva for media (biota, sediment etc.) undersøkinga vil bli gjennomført, skal de grunngi i programmet.

Prøvetakingpunkta skal kome fram av kart, som også skal angi utsleppspunkta.

Overvakingsprogrammet skal innehalde følgjande stasjonstypar:

- **Nærstasjonar**

Overvakingsprogrammet skal innehalde minst éin nærstasjon innanfor influensområdet, jf. Miljødirektoratets faktaark M-1288 | 2019. Prøver frå nærstasjon(ane) skal dokumentere eventuell effekt av utslepp av avlaupsvatn, og prøver skal minimum takast i sediment og relevante biota.

- **Klassifiseringsstasjonar**

For å kartlegge påverknaden sin totale utbreiing, skal det i tillegg plasserast klassifiseringsstasjonar i ein gradient frå utsleppspunktet. Desse stasjonane skal ligge utanfor influensområdet og skal dokumentere tilstanden i resipienten ut ifrå samla belastning.

- **Bakgrunnsstasjonar**

Det skal vere minst ein bakgrunnsstasjon som er upåverka av avlaupsutsleppet. Denne skal vere referanse for nærstasjonen, slik at påverknaden frå punktutsleppet kan kvantifiserast.

7.2.2 Antal år mellom kvar undersøking

De skal gjennomføre årlege undersøkingar fram til reinseanlegget har vore i normal drift i tre år. Dersom resultatane varierer lite desse tre åra, kan de redusere antal år mellom kvar undersøking (omdrev) til å følgje tilrådingane i M-997 | 2018 punkt 3.4.3, eller nyaste versjon av denne rapporten.

Utover dette skal de oppretthalde overvakinga i samsvar med opphavleg plan, inntil endringar er skriftleg avklart med Statsforvaltaren. Statsforvaltaren kan også på eget initiativ vurdere å endre frekvensen for overvaking, dersom utsleppet frå avlaupsanlegget eller tilstanden i vassførekomsten(e) endrar seg.

7.2.3 Rapportering

Resultata frå vassovervakinga skal de leggje fram i ein rapport som drøfter resultatane og greier ut om kor sannsynleg det er at avlaupsanlegget påverkar tilstanden i vassførekomsten.

Overvakingsrapporten skal de laste opp saman med eigenkontrollrapporten i Altinn innan 1. mars kvart år. I tillegg skal ein kortare oppsummering av resultatane følgje kommunens årlege vurderingar, jf. vilkår 10.2.

7.2.4 Registrering i Vanmiljø

De må registrere overvakingsdata i databasen Vanmiljø (<http://vanmiljo.miljodirektoratet.no/>) innan 1. mars året etter at undersøkinga er gjennomført. Importmal og informasjon finn de på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

8 Energi

8.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutinar for regelmessig vurdering av tiltak som de kan setje i verk for å oppnå ein mest mogleg energieffektiv drift av heile avlaupsanlegget. Eit energistyringssystem skal vere etablert innan 1.1.2025 og inngå i internkontrollen.

8.2 Utnytting av overskotsenergi

Kommunen skal i størst mogleg grad utnytte overskotsenergi internt, og leggje til rette for at overskotsenergi skal kunne utnyttast eksternt, med mindre de kan dokumentere at dette ikkje er teknisk mogleg, er avgrensa av gitte konsesjonar eller medfører urimelege kostnader.

9 Substitusjon av kjemikaliar

Kommunen plikter å etablere eit dokumentert system for substitusjon av kjemikaliar⁶. De skal utføre ein laupande vurdering av risiko for skadelege effektar på helse og miljø forårsaka av dei kjemikalium som blir nytta, og av om alternativ finst. Der betre alternativ finst, plikter kommunen å nytte disse så langt dette kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe.

For kjemikalium som de nyttar på ein slik måte at det kan medføre fare for forureining, skal kommunen dokumentere at det er gjennomført ei risikovurdering av bruk og utslepp på bakgrunn av kjemikalia sine eigenskapar, mengder, utsleppspunkt m.m., jf. òg vilkår 2.6 om internkontroll.

Stoff aleine, i stoffblandingar og/eller i produkt, skal ikkje bli brukt utan at dei samsvarer med krava i REACH-regelverket⁷ og andre regelverk som gjeld for kjemikalium.

10 Krav til rapportering

10.1 Årleg eigenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportere avlaupsdata innan 1. mars kvart år. Rapporteringa skal skje slik forureiningsmynda legg til rette for, per no via Altinn.

10.2 Årlege vurderingar av driftshøva

Kommunen skal årleg gi ei skriftleg vurdering av driftshøva siste kalenderår for avlaupsnett, reinseanlegg, slamhandtering og overvaking, med vekt på overordna, kvalitative vurderingar. Rapporten skal innehalde ei systematisk og kortfatta statusoppdatering for arbeidet med heilskapleg handlingsplan for avlaup og tilhøyrande tiltaksplanar. Følgjande tema skal inngå:

- oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avlaupsnettet vurdert opp mot krav i løyvet, delmål i handlingsplanen og tiltak i tiltaksplanen
- korleis avlaupsnettet fungerer, inkludert verknadsgrad, driftstid og mengder utslepp frå overlaup, samt utrekning av kor mykje som lekkjer inn og ut
- omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvatn, medrekna forventa og registrert effekt av tiltaka
- korleis reinseanlegga fungerer, utgreiing av driftsstabilitet og utviklinga dei siste åra
- særskilt kommentar til eventuelle overskridingar av utsleppsavgrensingane i vilkår 3.2.2 og planlagde korrigerande tiltak
- resultat, trendar og konklusjonar frå vassovervaking jf. vilkår 7.2.3
- resultat frå målingar av tungmetall i innlaupsvatn og reinsa avlaupsvatn
- status for risikovurderingar og oppfølging av desse
- korleis fristar som har gått ut i rapporteringsåret er følgt opp, inkludert relevante konklusjonar frå utgreiingane
- oppdatert luktrisikovurdering og logg over antal luktklagar og lukthendingar det siste året, med årsakforklaring og utførte tiltak

⁶ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensing av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Den årlege vurderinga av driftshøva skal de laste opp som vedlegg til eigenkontrollrapporten.

Data som de rapporterer i eigenkontrollrapporteringa via Altinn eller til Vannmiljø er det ikkje naudsynt å repetere i årsrapporten, ut over kva kommunen sjølv finn føremålstenleg og naturleg for å underbygge konklusjonar.

11 Tilsyn

Kommunen pliktar å la representantar for Statsforvaltaren føre tilsyn med anlegga, jf. forureiningslova § 50.

Vedlegg 1. Utalte, sentrale omgrep nytta i løyvet

Omgrep	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forureiningsforskrifta § 11-3 k) ut frå nærleiken mellom husklynger sett saman av minst 5 hus. Sjå fullstendig tekst i forskrifta.</p> <p>I tillegg skal tettbebyggelser reknast som éin tettbebyggelse dersom avlaupsvatn frå to eller fleire tettbebyggelser blir samla opp og ført til eitt felles reinseanlegg eller utsleppsstad.</p> <p>Definisjonen gjeld alle typar hus, både bustadhus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjonar, idrettsanlegg mv.</p>
Tettbebyggelsens utsleppsstorleik	Den maksimale, gjennomsnittlege vekebelastninga i BOF ₅ (pe) til tettbebyggelsens avlaupssystem som oppstår i maksveke. Skal reknast ut frå kunnskap om utsleppskjelder etter NS 9426. (Kjelde: Avlaupsdirektivet)
Maksveke	Maksveke er største årlege BOF ₅ (pe) – døgntilførsel utrekna som gjennomsnitt av sju påfølgande dagar (Kilde: NS 9426 og EUs avlaupsdirektiv).
Kommunens utrekna (potensielle) utslepp av avlaupsvatn i maksveke	Den utrekna, maksimale, gjennomsnittlege vekebelastninga i BOF ₅ (pe) til det kommunale avlaupssystemet som skal regulerast i dette løyvet, og som oppstår i den veka i året med forventa høgast belastning. Utrekningane skal vere representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid (Kjelde: Avlaupsdirektivet)
Avlaupsslam	Avlaupsslam er det slammet som felles ut ved reinsing i eit konvensjonelt reinseanlegg for avlaupsvatn, og der ristgods er fjerna i framkant. Septikslam inngår ikkje i denne definisjonen av hygieniske grunnar. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, er septikslam omtala som ein form for avlaupsvatn.
Råslam	Råslam er ubehandla avlaupsslam, dvs. slam som ikkje har gjennomgått nokon form for behandling. Fortjukking og avvatning av råslam er metodar for forbehandling som finn stad på reinseanlegget for å redusere vassinnhaldet i avlaupsslammet før transport. Dette er aktivitetar som det er naturleg å sjå på som ein del av drifta av eit avlaupsreinseanlegg, og ikkje som avfallsbehandling. (Kjelde: Miljødirektoratet)
Septikslam	<p>Septikslam er ein samlenemning for det som oppstår ved tømning av slamavskiljarar, septiktankar og tette oppsamlingstankar o.l. og som kan ha eit vassinnhold på 95-99 %. (Kjelde: Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982).</p> <p>Septikslam inngår ikkje i definisjonen av avlaupsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, er septikslam definert som ein form for avlaupsvatn.</p>
Overlaup	<p>Arrangement for avleiing eller måling av væskemengder. Utforming avheng av funksjon og væskemengd. Overlaup kan også brukast om den vassmengda som blir avleia/målt. (Kjelde: Vannordboken).</p> <p>Der omgrepet 'overlaup' er brukt i dette løyvet, meinast både driftsoverlaup og naudoverlaup.</p> <p>Overlaupets funksjon er at når den tilførte vassmengda overstig kapasiteten nedstraums, blir ein del av vassmengda ført til ein avlastningsleidning</p>

	(overlaupsleidning) som normalt føre overlaupsvatnet til nærmaste resipient. (Kjelde NV-rapport 222_2016)
Driftsoverlaup (også kalla regnvassoverlaup)	Overlaup som <u>er etablert</u> for å hindre overbelastning av avlaupssystemet i periodar med så store nedbørmengder at avlaupssystemets dimensjonerande kapasitet blir overskride. (Kjelde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard, Norsk Vann, 2012.) Mest relevant for fellesnett.
Naudoverlaup	Overlaup på grunn av <u>upårekna</u> hendingar i alle delar av avlaupssystemet og som blir brukt av sikkerheitsmessige grunner. (Kjelde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)
Framandvatn	Framandvatn er det vassvolumet som blir tilført avlaupssystemet i tillegg til naudsynte spillvatn/sanitært avlaupsvatn og evt. industrielt avlaupsvatn tillaten gjennom påslepp. Det er vanlegvis regnvatn, smeltevatn, grunnvatn eller drikkevatt. Framandvatn blir og nemnt som infiltrasjonsvatn og vatn som lekkjer inn ifølgje boka om VA-teknikk av Ødegaard.
Verknadsgraden til avlaupsnettet	Kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget.
Blandprøver	Er ein prøve satt saman av fleire mindre vassmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er anten eitt døgn eller ei veke.
Vekeblandprøver	Er blandprøver tatt over minst fem døgn innanfor ein periode på maks sju påfølgande døgn.
Prøvetaking	Prøvetaking er uttak av ein representativ prøve og all behandling av prøva til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøva inntil den er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forureiningsforskrifta kap. 14)
Akkreditering	Akkreditering er ei offisiell godkjenning av ein organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgåver i samsvar med gitte krav. I Noreg er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kjelde: Kommentarene til forureiningsforskrifta kap. 14)
Kjemikaliar	Kjemikaliar er kjemiske stoff og stoffblandingar som blir brukt, irekna fellingskjemikaliar og hjelpekoagulantar, vaskemiddel, hydraulikkvæsker, brannkjempingsmiddel m.m.
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon tyder erstatning. Substitusjonsplikten inneber at den enkelte verksemda må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelege alternativ der det kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe. Alle verksemder som yrkesmessig bruker produkt som inneheld helse- og miljøskadelege kjemikaliar, skal vurdere substitusjon. (Kjelde: Produktkontrollova)